

กลุ่มงานสร้างสรรค์และนวัตกรรม
(บรรยาย)

การศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์แผงบังตาจากผักตบชวา

กรณีศึกษา ตำบลไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

The Study And Design Screen Product From Water Hyacinth, Case Study : Sai

Ngam District, Bang Len Subdistrict, Nakhon Pathom

วงศ์ทอง เขียนวงศ์¹, จุฬาลักษณ์ จารุจฑารัตน์², ชัยรัตน์ สายทอง³, สลิโซติ สมจิตต์⁴

^{1,2} อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อีเมลล์ : vongthong1970@gmail.com

^{3,4} นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์ 1) เพื่อการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ เป็นปัญหาของผลิตภัณฑ์ชุมชนนำไปสู่แนวทางในการศึกษาและพัฒนา 2) เพื่อศึกษา ข้อมูลด้านวัสดุ กระบวนการผลิต และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่แนวคิดในการออกแบบและพัฒนา 3) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาให้มีรูปแบบที่พัฒนาความเป็นอยู่ ความต้องการของผู้บริโภคในสมัยปัจจุบัน กลุ่มประชากรที่ใช้ในการการวิจัยคือผู้ที่ทำงานในสำนักงาน กลุ่มตัวอย่างบุคลากรและอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยพบว่า 1) ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.35) 2) ด้านผลิตภัณฑ์มีรูปแบบและโครงสร้างที่เหมาะสมต่อการเป็นผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ ที่ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.23) ในภาพรวมการประเมินรวมทั้งประเด็น 15 สรุปได้ว่าอยู่ในระดับผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับ มาก อย่าง มีนัยสำคัญ

คำสำคัญ: ผักตบชวา ตกแต่งภายใน บังแดด กรองแสง

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the intelligence of locality and history of livelihood that was the problem of product of community to guide the development of studies. and 2) to study the material and production that related with information for concept in design and development 3) To guide the design and development of product from Water Hyacinth that had model according with the needs of consumers in the present. The populations in this study were officer workers and the samples of personnel and lecturer in Bansomdejchaopraya Rajabhat University 30 people using purposive sampling. The tools was questionnaire and the statistics was mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.). The results were sorted from most to least common and found that 1) the product form was new and unique with mean ($\bar{X}$ = 4.35) and 2) The product was suitable form and structure for furniture with mean ($\bar{X}$ = 4.23). In the overall assessment of 15 issues concluded that the level of the high level significantly.

Keywords: Water Hyacinth, Interior Design, Shading, Filtered Light

บทนำ

ประเทศไทยมีศิลปะวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และประวัติศาสตร์ ความเป็นมาที่ยาวนานประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยปรากฏหลักฐานทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นงานประณีตผ่านการคิดค้นสร้างสรรค์ประดิษฐ์ขึ้นมาด้วยความประณีต สืบต่อกันเป็นเวลานานหลายร้อยปี ซึ่งเครื่องจักสานเป็นงานศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมอย่างหนึ่งที่มนุษย์คิดวิธีการต่างๆ เพื่อใช้สร้างเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันด้วยวิธีการ ถัก จัก และสานกันของวัสดุ โดยสร้างรูปทรงของสิ่งประดิษฐ์ขึ้นนั้นตามความประสงค์ในการใช้สอย โดยเลือกใช้วัสดุธรรมชาติที่หาได้ภายในท้องถิ่นเช่น ไม้ไผ่ หวายและผักตบชวา เป็นต้น ปัจจุบันผักตบชวาได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ จนเกิดการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น หรือผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ผักตบชวา เป็นพืชลอยน้ำ ลำต้นสั้น แตกใบเป็นกอ ใบเดี่ยว รูปไข่ หรือเกือบกลม โคนใบเว้าเข้าหาก้านใบ ก้านใบกลมอวบ น้ำ ตรงกลางพองออก ภายในเป็นช่องอากาศคล้ายฟองน้ำช่วยให้ลอยน้ำได้ ดอกออกเป็นช่อแบบช่อเชิงลดที่ปลายยอด ดอกย่อย 3-25 ดอก มีกลีบรวม 6 กลีบ กลีบบนสุดขนาดใหญ่กว่ากลีบอื่น และมีแต้มสีเหลืองที่กลางกลีบ เกสรเพศผู้ 6 อัน ถูกรับน้ำเข้ามาในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2444 สมัยรัชกาลที่ 5 โดย

นำเข้าจากประเทศอินโดนีเซีย ในฐานะเป็นไม้ประดับสวยงาม โดยเจ้านายฝ่ายในที่ตามเสด็จประพาส ประเทศอินโดนีเซียได้เห็นพืชนี้ที่มีดอกสวยงาม จึงนำกลับปลูกในประเทศไทยและใส่อ่างดินเลี้ยงไว้หน้า สนามวังสระปทุม จนกระทั่งเกิดน้ำท่วมวังสระปทุมขึ้น ทำให้ผักตบชวาหลุดลอยกระจายไปตามแม่น้ำ ลำคลองทั่วไป และแพร่พันธุ์อย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ตำบลไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีแม่น้ำท่าจีนเป็นแม่น้ำสายหลัก จึงทำให้มีลำคลองตัดผ่านชุมชนและพบว่าในบริเวณแม่น้ำ ลำคลองที่ ตัดผ่านชุมชนมีผักตบชวาเป็นจำนวนมาก สร้างปัญหาต่อการจราจรทางน้ำให้กับชุมชน จึงได้เกิด โครงการแก้ไขปัญหามาจากผักตบชวาจากภาครัฐ โดยจัดการให้ความรู้ด้านหัตถกรรมโดยมีผู้เชี่ยวชาญให้ การอบรมเกี่ยวกับการนำผักตบชวามาใช้ในการสร้างรายได้และแก้ไขปัญหามาจากผักตบชวาในชุมชน กลุ่มจัก สานผักตบชวาบ้านต้นตาล ตำบลไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นกลุ่มอาชีพที่สร้างรายได้ ให้กับชุมชนด้วยการนำผลิตภัณฑ์จักสานจากผักตบชวามาประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้แก่ กระเป๋า ตะกร้า และกล่องใส่ของ เป็นต้น โดยผลิตภัณฑ์ได้ผ่านการเคลือบผิวเพื่อให้วัสดุคงต่อการรอยขีดข่วน และสามารถต้านทานน้ำได้ดีขึ้น จนกลายเป็นยอมรับในท้องตลาด เป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับ ชุมชน (วิรัช แก้วไทรท้วม, 2556) ประธานกลุ่มอาชีพกล่าวว่า ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความ ต้องการในการพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค

ดังนั้นการวิจัยเรื่อง การศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์บังตาจากผักตบชวา กรณีศึกษา ตำบล ไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จึงเป็นศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ มุ่งเน้นการนำผักตบชวา ซึ่งเป็น วัสดุที่หาได้ง่ายจากท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ สำหรับการศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์ บังตาจากผักตบชวา กรณีศึกษา ตำบลไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิต ประวัติความเป็นมา และสภาพปัญหาของผลิตภัณฑ์ ชุมชน
2. เพื่อศึกษาข้อมูลด้านวัสดุ กระบวนการผลิต และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่แนวคิดในการ ออกแบบและพัฒนา
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาให้มีรูปแบบที่ สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคที่ทันสมัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยคือพนักงานเอกชน ข้าราชการ และรัฐวิสาหกิจ กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรและอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 30 คน ตัวอย่างทั้งหมดใช้แบบสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม

โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) การประเมินผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม 3) ข้อเสนอแนะขอเพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ 2) นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ กำหนดเป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Checklist) และแบบปลายเปิด (Open-ended form) 3) นำแบบสอบถามที่สร้าง ขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม 4) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองกับประชากรที่มีลักษณะ คล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง 5) นำ ผลที่ได้จากการทดลองมา วิเคราะห์ และปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปใช้

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มตัวอย่าง โดย ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) คือค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิต และสภาพปัญหาของผลิตภัณฑ์ชุมชน สรุปเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการผลิต ผลิตภัณฑ์ผลิตโดยใช้ทักษะความชำนาญของช่างในชุมชน ที่ผ่านการฝึกฝนด้วยถ่ายทอดจากกันภายในชุมชน เครื่องมืออุปกรณ์เป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ประดิษฐ์ได้เองภายในชุมชน

ด้านผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย ขาดการประยุกต์หรือคิดค้นรูปแบบอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนขาดการติดตามข้อมูลข่าวสารในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

ด้านการตลาด ผลิตภัณฑ์มีคู่แข่งที่ผลิตผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ราคาของผลิตภัณฑ์ไม่เหมาะสมกับต้นทุน ผลิตภัณฑ์ขาดเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น

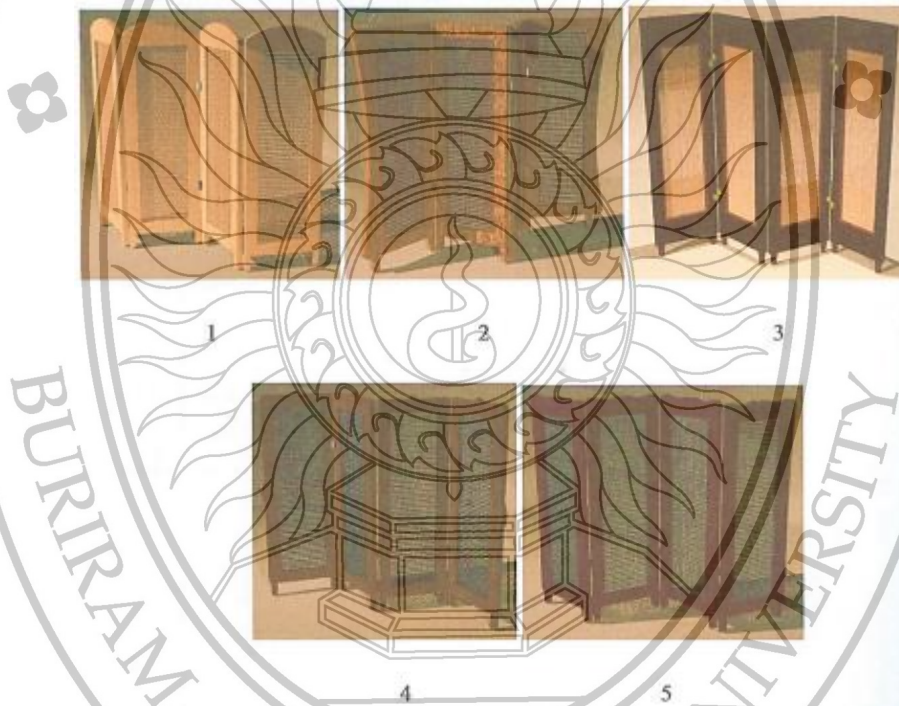
2. การศึกษาข้อมูลด้านวัสดุ กระบวนการผลิต และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สรุป ได้ดังนี้

วัสดุผักตบชวาที่ผ่านกระบวนการเตรียมเส้นใยแล้วนำมาสานเป็นเปีย สามารถนำมาผลิตโดยการซึ่งตึง ได้โดยไม่ทำให้เส้นใยเสียหาย

ด้านกระบวนการผลิต การผลิตผลิตภัณฑ์ ใช้กระบวนการสานด้วยลวดลายแบบพื้นฐานและลายประยุกต์ เปียเส้นใย 3 เส้น นำเส้นใยมาสานขัดกันเป็นผืนทำการเย็บขอบด้วยจักรเย็บได้ดี และซึ่งเข้ากับขอบไม่ได้ดี

3. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ สรุปได้ดังนี้

ผลการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์เบื้องต้นที่เหมาะสมสำหรับการใช้งานในสำนักงานของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน โดยการให้คะแนนรูปแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 5 รูปแบบ ดังภาพที่ 1 และผลคะแนนประเมินตารางที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำการประเมินแบบผลิตภัณฑ์เบื้องต้น

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคะแนนต้นแบบผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ	ค่าเฉลี่ย
รูปแบบที่ 1	3.29
รูปแบบที่ 2	3.37
รูปแบบที่ 3	3.73
รูปแบบที่ 4	3.43
รูปแบบที่ 5	3.36

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าผลการประเมินผลิตภัณฑ์ รูปแบบที่ 3 (ดังภาพที่ 1) เป็นรูปแบบที่
ได้รับการคัดเลือก เนื่องจากมีระดับความพึงพอใจของผู้กลุ่มเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.73$ เป็นคะแนน
ประเมินในระดับที่มากที่สุด

ภาพที่ 2 รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกจากผลคะแนนประเมินสูงสุด

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

รายการประเมิน	กลุ่มตัวอย่าง N=30		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.35	0.63	มาก
2. รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความทันสมัยไม่ล้าสมัย	4.51	0.67	มากที่สุด
3. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ไม่ก่อให้เกิดอันตรายในการใช้งาน	4.55	0.71	มากที่สุด
4. ผลิตภัณฑ์สามารถนำไปผลิตในระดับชุมชนได้	3.50	0.88	มาก
5. ผลิตภัณฑ์สามารถนำไปผลิตเชิงธุรกิจได้	4.31	0.76	มาก
6. ผลิตภัณฑ์โดยรวมมีความสวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น	4.44	0.72	มาก
7. ผลิตภัณฑ์มีสีสันเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น	4.10	0.69	มาก
8. ผลิตภัณฑ์มีการแสดงถึงความเหมาะสมในการนำผักตบชวามาประยุกต์ใช้	3.70	0.91	มาก
9. ผลิตภัณฑ์โดยรวมมีความเหมาะสมไม่ยุ่งยากแก่ผู้ใช้	4.47	0.71	มาก
10. ผลิตภัณฑ์รูปแบบ และโครงสร้างที่เหมาะสมต่อการเก็บรักษา	3.95	0.72	มาก
11. ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบและโครงสร้างที่โดดเด่นเมื่อนำไปใช้สอย	3.86	0.75	มาก
12. ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบและโครงสร้างที่เหมาะสมต่อการเป็นผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์	4.23	0.68	มาก
13. ผลิตภัณฑ์มีความสะดวกต่อการทำความสะอาด	3.54	0.89	มาก
14. ผลิตภัณฑ์มีขนาดที่เหมาะสมต่อการใช้งาน	4.51	0.62	มากที่สุด
15. การจัดองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กันดี	4.22	0.61	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.14	0.73	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์และความเหมาะสมของการนำผักตบชวามาแปรรูปประยุกต์ใช้ และที่ระหว่างการถักสานต่าง ๆ รวมถึงงานเทคนิคการเข้าไม้ ความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์โดยภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 4.14) อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเรียงค่าจากมากไปหาน้อย 4 ลำดับ คือ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ไม่ก่อให้เกิดอันตรายในการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 4.55) รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความทันสมัยไม่ล้าสมัยและผลิตภัณฑ์มีขนาดที่เหมาะสมต่อการใช้งาน มีค่าเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.51) ผลิตภัณฑ์โดยรวมมีความเหมาะสมไม่ยุ่งยากแก่ผู้ใช้ (ค่าเฉลี่ย 4.47) ผลิตภัณฑ์โดยรวมมีความสวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น (ค่าเฉลี่ย 4.44)

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้างต้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ผักตบชวาสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ โดยนำผลจากศึกษาได้ดังนี้

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา(ดังภาพที่ 3)พบว่า ทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาในด้านผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่มีผลรวมของทัศนคติด้านผลิตภัณฑ์ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์ที่เห็นด้วยมากคือ ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาเป็นการนำวัชพืชทางน้ำมาแปรรูปก่อให้เกิดประโยชน์ ส่วนที่เห็นรองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวามีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย รองลงมาคือ ลวดลายสวยงามแตกต่างจากสินค้าประเภทอื่น ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวามีความหลากหลาย และเฟอร์นิเจอร์จากผักตบชวามีรูปแบบที่มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการผู้บริโภค

ภาพที่ 3 ต้นแบบผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเฟอร์นิเจอร์ บังแดดและกรองแสง

ผู้บริโภคที่มีอาชีพที่ต่างกันมีทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่จากการเรียนรู้ จากแหล่ง ทัศนคติ ต่างๆ ที่มีอยู่มากมาย ดังนี้ 1) จากประสบการณ์เฉพาะอย่างซึ่งประสบการณ์

เฉพาะอย่างต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จะทำให้บุคคลเกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นในทิศทางที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน
2) การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ทำให้เกิดทัศนคติจากการรับรู้ข่าวสารต่างๆ ได้ และ 3) ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน ซึ่งสถาบันนั้นทำให้เกิดทัศนคติบางอย่างขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านการตัดสินใจของผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากโอกาสทางเศรษฐกิจหรือรายได้ผู้มีรายได้สูงย่อมมีอำนาจซื้อสิ่งต่างๆ ได้มากกว่า

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากต่อผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะด้านรูปแบบการออกแบบที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รวมทั้งมีความเป็นไปได้ที่นำไปผลิตในระดับชุมชน นอกจากนี้ในด้านวัสดุโดยเฉพาะเส้นใยจากผักตบชวาที่ผ่านกระบวนการ เตรียมแล้วนำมาขัดเป็นลายเส้นตามแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ผลงานการออกแบบมีรูปแบบที่แสดงถึงลักษณะผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น โดยภาพรวมมีความสวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น แต่ถึงอย่างไรก็ตามจากผลการประเมินพบว่าผลิตภัณฑ์ที่ทำการออกแบบนอกจากคำนึงการจัดองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเน้นการใช้สอยเป็นหลักแล้ว ควรคำนึงถึงความสวยงามของรายละเอียดทางด้านศิลปะ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ก่อให้เกิดความรู้ในสองด้านได้แก่ ด้านที่หนึ่งคือความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่นำเอาวัสดุท้องถิ่นคือผักตบชวา เป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์ อย่างไรก็ตามงานวิจัยในครั้งนี้นี้ยังข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในบ้างประการ ดังนี้

1. ควรคำนึงความพร้อมของผลิต เป็นไปได้ในเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์ในระดับชุมชน
2. ควรศึกษาพัฒนาเทคนิคการรูปแบบลวดลาย เทคนิคในการจักสานให้มีความปราณีตละเอียดสวยงาม
3. ควรศึกษารูปแบบการใช้งานในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น เช่น ในงานนอกอาคาร หรือในกิจกรรมพักผ่อน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

เจษฎา พัฒรานนท์. 2553. การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษากลุ่มจักสานใบกะพ้อ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอบ้านลาด

จุฬารัตน์จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยาลัยนพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาศิลปศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เสาวนิตย์ แสงวิเชียร. 2546. ออกแบบตกแต่ง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์

นิรัช สุดสังข์. 2548. ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

สุธาสินธุ์ บุรีคำพันธ์. 2555. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาของกลุ่ม

อาชีพชุมชนหนองจอก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สมชาย บุญพิทักษ์. 2551. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์การศึกษาและพัฒนาผักตบชวา

สำหรับผลิตเป็นเฟอร์นิเจอร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.

วิรัช แก้วไทรท้วม. 2556. ประธานกลุ่มจักสานผักตบชวาบ้านต้นตาล. สัมภาษณ์

วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2549. หลักและแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์. กรุงเทพมหานคร
: Idesign Publishing